

Vergaderjaar 2012–2013

29 679

Verslag van de zittingen van de Assemblee van de Interparlementaire Unie

R/ Nr. 18

VERSLAG VAN DE 128^E ZITTING

Vastgesteld 5 juni 2013

Inleiding

Een delegatie, bestaande uit de leden K.H.D.M. Dijkhoff (VVD, Tweede Kamer), H. Franken (CDA, Eerste Kamer), mevr. W.H. Huijbregts-Schiedon (VVD, Eerste Kamer), K. Putters (PvdA, Eerste Kamer, voorzitter) en mevr. A. G. Wolbert (PvdA, Tweede Kamer), heeft van 22 t/m 27 maart 2013 deelgenomen aan de 128e zitting van de Interparlementaire Unie (IPU) die heeft plaatsgevonden in Quito, Ecuador. De delegatie is begeleid door de griffier Interparlementaire Betrekkingen, B. Nieuwenhuizen.

Aan deze 128^e zitting is deelgenomen door delegaties uit 121 landen terwijl 47 internationale organisaties en instellingen waarnemers hadden afgevaardigd.

Aan parallele vergaderingen van de Association of Secretaries-General of Parliaments (ASGP) hebben de griffiers van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, G.J.A. Hamilton en mevr. J.E. Biesheuvel-Vermeijden deelgenomen.

De agenda's van de vergaderingen van de IPU en van de ASGP kunnen worden gevonden op de webpagina van de IPU: www.IPU.org: quick links > statutory assemblies> 128th Quito en quick links > Association of Secretaries General. Via de pagina's op deze website zijn ook alle overige in dit verslag vermelde documenten terug te vinden.

Vorbereidingen van de delegatie

Ter voorbereiding van haar reis naar Ecuador heeft de delegatie op 26 februari 2013 een ontmoeting belegd met de ambassadeur van Ecuador in Nederland, de heer M.E. Calahorrano Camino. Door middel van een powerpointpresentatie bood de ambassadeur de delegatie inzicht in de huidige plaats en positie van zijn land in de regionale, Latijns-Amerikaanse context. Ecuador behoort, samen met Brazilië, Colombia, Mexico, Venezuela en Peru tot de zes landen met de hoogste biodiversiteit ter wereld. Het land is verder rijk aan olie, delfstoffen en kent een mild klimaat dat zich, mede door de aanwezigheid van veel vruchtbare lavabodem, uitstekend leent voor land- en tuinbouw. Terwijl het Bruto

Nationaal Product (BNP) in het jaar 2011 een stijging te zien gaf van 8% moet tegelijkertijd worden vastgesteld dat de verschillen in inkomen, welvaart en welzijn, ondanks de inzet van projecten die zijn gericht op armoedebestrijding, nog relatief groot zijn onder de 14,8 miljoen inwoners van Ecuador. Ecuador behoort tot de Latijns-Amerikaanse landen die het grootste aandeel van de groei van hun BNP aanwenden voor overheidsinvesteringen. Dankzij een meer professionele en effectieve werkwijze van de belastingdienst heeft de Ecuadoriaanse overheid in 2012 22% meer belastinginkomsten gerealiseerd dan in 2011. Die publieke middelen worden nu ook ingezet om de infrastructuur van het land te verbeteren en uit te breiden, om de kwaliteit en de toegankelijkheid van onderwijs- en gezondheidszorgvoorzieningen, vooral voor minvermogenden, op een hoger plan te brengen en om een stelsel van basale sociale verzekeringen op te zetten.

De ambassadeur wees op de nog steeds groeiende stroom handelsgoederen tussen Nederland en Ecuador, waarin de Rotterdamse haven een grote rol speelt en op de in belang toenemende betrekkingen tussen Nederlandse en Ecuadoriaanse universiteiten en onderzoeksinstituten. In dat licht bezien noemde hij de recente sluiting van de Nederlandse ambassade in Quito (naast die van de posten in de buurlanden Guatamala, Nicaragua en Bolivia) een grote slag voor de handelsbetrekkingen van Nederland met deze Latijns-Amerikaanse landen in het algemeen en die tussen Nederland en Ecuador in het bijzonder.

Op vrijdag 22 maart heeft de delegatie tijdens een briefing die werd gegeven door Hr.Ms. ambassadeur te Lima, Peru, de heer A. P. Hamburger en door de Honorair-Consul-Generaal in Quito, de heer K.P. Coors een panoramische schets ontvangen van de sociaal- economische positie van Ecuador, van de geopolitieke positie van het land in de Centraal en Midden-Amerikaanse regio, van de inrichting van onderwijs en gezondheidszorg, van de aanpak van het energiebeleid en van het mensenrechtenbeleid en van het functioneren van het politieke en parlementaire systeem. Bij deze onderwerpen werd ook steeds aandacht geschonken aan het beleid van president Correa, die in februari 2013 voor een tweede termijn werd herkozen en wiens draagvlak bij de bevolking, dat in zijn eerste termijn al groeiende was, na diens herverkiezing verder blijkt te zijn verbreed. Door een meerderheid van de bevolking wordt president Correa beschouwd als leverancier van stabiliteit, economische groei en toegang tot onderwijs en gezondheidszorg.

Vergaderingen van de 12+

Aan de vergaderingen van de geopolitieke groep van Westerse landen (de zgn. 12+) waartoe ook Nederland behoort, is door de leden Putters, Dijkhoff steeds en door mevrouw Wolbert op 21 en 27 maart 2013 deelgenomen.

Zoals in oktober 2012 in Quebec was besloten, zou de 128^e vergadering van de IPU het profiel van de nieuwe secretaris-generaal, die in juli 2014 zal aantreden, vaststellen. Ter voorbereiding van de besluitvorming over dat profiel in de Exectuvie Committee boog de 12+ zich o.a. over een Chileens voorstel om bij de benoeming van een secretaris-generaal een roulatiesysteem op basis van geografische herkomst van de kandidaten te hanteren. Op voorstel van de 12+, mede gesteund door de Nederlandse delegatie, besloot de Executive Committee dit voorstel niet over te nemen. Door de voorzitter van de Nederlandse delegatie werd er in de discussie over het profiel op gewezen dat de nieuwe secretaris-generaal een goede manager en bestuurder moet zijn die in staat is, zeker in tijden van financiële krapte, met relatief bescheiden budgetten verantwoord en effectief om te gaan. De wervingsprocedure is o.a. door middel van de plaatsing van de vacature op de website van de IPU en door toezending

van een informatiebulletin aan alle nationale delegaties van start gegaan. Op 13 april 2014 tijdens de 123^e vergadering van de IPU in Baku, Azerbeidzjan, zal de opvolger van de huidige secretaris-generaal, Anders B. Johnsson, na een geheime stemming worden benoemd. De eerste vergadering van de 12+ hield zich voorts bezig met de keuze van een zgn. emergency item, een onderwerp van een spoeddebat dat naast het «general debate» gedurende de vergaderweek pleegt te worden gehouden. Tijdens de beraadslagingen vormde zich, ingegeven door een desbetreffend voorstel van Jordanië, gaandeweg een meerderheid voor een debat over de aanhoudende crisis in Syrië en de humanitaire gevolgen van die crisis voor de Syrische bevolking en voor het grote aantal vluchtelingen dat zich als gevolg van de crisis al in buurlanden van Syrië bevindt. Over dit onderwerp was al in oktober 2012 door de delegatie uit het Verenigd Koninkrijk een voorstel ingediend dat het wegens verdeeldheid, ook binnen de 12+, niet haalde. De Britse delegatie wees er nu op dat de situatie in Syrië sedertdien sterk is verslechterd en stelde voor in overleg met de delegatie uit Jordanië te treden teneinde te bezien of men tot een voorstel zou kunnen komen waarin elementen uit het oude voorstel zouden kunnen worden opgenomen. De delegatie uit Nieuw-Zeeland trok daarop haar voorstel om een debat te houden over het decriminaliseren van homoseksualiteit en homoseksueel gedrag van meederjarigen in en ging ermee akkoord dat onderwerp voor agendering in de Derde Standing Committee aan te melden. Op zondag 23 maart besloot de plenaire Assemblée met 672 van de 821 uitgebrachte stemmen het spoeddebat te wijden aan «the role of parliaments in addressing the security and humanitarian impact of the crisis in Syria and in bringing pressure to bear on their governments to assume their international and humanitarian responsibility towards Syrian refugees and to support the neighbouring countries that receive them». Het debat over dit onderwerp leidde tot de aanvaarding van een resolutie waarin de afgevaardigden zich uitspreken voor het borgen van de veiligheid en de humaniteit van de burgers en vluchtelingen in Syrië en omliggende landen. Tijdens haar tweede vergadering heeft de 12+ een besluit genomen over de aanvraag van het lidmaatschap van Oekraïne. Met 39 stemmen voor en 8 stemmen tegen viel de stemming ten gunste van het lidmaatschap van dat land uit. De Nederlandse delegatie stemde tegen. Tijdens de laatste vergadering van de 12+ in Quito op 27 maart 2013 werd de kandidatuur van Azerbeidzjan voor het organiseren van de voorjaarsbijeenkomst in 2014 (10 t/m 14 april 2014) bevestigd. Van de kant van de regering van Azerbeidzjan is toegezegd dat in beginsel aan alle deelnemers en waarnemers de benodigde visa zullen worden verstrekt. Gezien de politieke situatie in Azerbeidzjan en de spanning met het buurland Armenië was er twijfel over de acceptatie het aanbod van Azerbeidzjan. Mede omdat geen enkel ander land heeft aangeboden de 130^e IPU-conferentie te organiseren, is besloten geen bezwaar te maken.

Plenaire vergaderingen

In de avond van 22 maart vond de openingsplechtigheid van de 128^e IPU-vergadering plaats. Na woorden van welkom, uitgesproken door de Voorzitter van de Asamblea Nacional van Ecuador, de heer Fernando Cordero Cueva en door de President van de IPU, de heer Abdelwahad Radi, opende de President van de Republiek Ecuador, de heer Rafael Correa, eveneens na het uitspreken van een welkomstspeech, de conferentie.

Als thema van het «general debate» – een vast onderdeel van de voorjaarsconferenties van de IPU- was in oktober 2012 te Quebec gekozen «From relenting growth to purposeful development «Buen Vivir»: new approaches, new solutions».

De delegatie heeft in dit debat een inbreng geleverd bij monde van haar voorzitter, de heer **Putters**. Ter inleiding van zijn betoog merkte hij op dat de Nederlandse delegatie doordrongen is van de noodzaak anders te gaan denken over economische groei, duurzame ontwikkeling en het in de praktijk brengen van mensenrechten. «Het paradigma van de ongebreidelde groei geldt niet langer en dat weten wij al tientallen jaren. We waren het erover eens dat verdragen op het gebied van de mensenrechten, ontwikkeling en duurzaamheid gewijzigd moeten worden, maar het heeft wereldwijd nog te veel aan actie ontbroken. Wij zien daarvan de gevolgen voor ons milieu, voor onze gezondheidssituatie en voor de toegang tot belangrijke sociale voorzieningen en tot natuurlijke hulpbronnen. De vraag is dus hoe we ons paradigma van groei opnieuw afstemmen op een duurzaam perspectief van welzijn.

Wij zullen, zo vervolgde de heer Putters, daarin niet slagen als we ontkennen wat de economische groei ons heeft gebracht in termen van welvaart, innovatie en nieuwe kansen op een beter leven. Over het geheel genomen hebben we wereldwijd een hoger niveau van levenskwaliteit en levensverwachting bereikt. Ofschoon sommige mensen daarvan meer dan anderen voordelen genieten, heeft het groeiparadigma ons allen profijt en een hogere levensstandaard gebracht. Maar ook vandaag blijft het scheppen van banen essentieel, in het bijzonder voor vrouwen en jongeren. Nog te veel vrouwen en jongeren – vooral in Europa neemt hun aantal snel toe – zitten zonder werk of verliezen in deze tijden hun baan. Werk is essentieel voor participatie en welzijn. Economische groei is daarvoor een cruciale voorwaarde».

De heer Putters benadrukte vervolgens dat er nieuwe beginselen nodig zijn om deze groei te sturen in de richting van economische stelsels die de participatie van alle mensen bevorderen, die leiden tot duurzame ontwikkeling en die mensenrechten en democratie ondersteunen in plaats van groepen mensen uit te sluiten. Dit geldt juist nu, waarin Europa wordt geconfronteerd met financiële en economische crises.

Bij het tot stand brengen van de genoemde veranderingen zouden volgens de Nederlandse delegatie de volgende 5 beginselen leidend moeten zijn:

1. Iedere individuele burger draagt zijn eigen verantwoordelijkheid voor datgene wat hij/ zij op het terrein van zijn/haar welzijn kan beïnvloeden. De Nederlandse delegatie vindt voorts dat iedereen daarnaast verantwoordelijkheid draagt voor zijn sociale relaties in familie, vriendschappen en ander sociale verbanden. Dit is wezenlijk omdat we de inspanningen om het groeiperspectief te veranderen in een perspectief van welzijn niet uitsluitend van onze overheden of van de markten mogen verwachten. Het begint klein, ieder begint bij zichzelf.
2. Het beginsel van de gedeelde verantwoordelijkheid geldt ook op het internationale niveau. De ontwikkelde en de ontwikkelingslanden moeten meer samenwerken, maar niet alleen door middel van het financieren en investeren door ontwikkelde landen. Gelijkwaardige samenwerking in handel en ontwikkeling vormen de weg naar een open dialoog en respectvolle samenwerking tussen overheden en met ondernemingen. In dat verband zal de WTO-vergadering die eind 2013 in Indonesië plaatsvindt zich duidelijk moeten uitspreken over «fair trade», schone productie van goederen en zuinig gebruik van energie.
3. Duurzame ontwikkeling en welzijn zouden doelstellingen moeten zijn van publiek-private samenwerking, doelstellingen die kunnen worden bereikt door de ontwikkeling van innovaties, vooral op het gebied van de handel. De ontwikkeling van nieuwe en schone technologieën en duurzame productie van voedsel is essentieel. Bestaande internationale verdragen en ontwikkelingsdoelstellingen op deze terreinen moeten uiteindelijk door alle landen worden nagekomen.

4. Het samen optrekken van handel en ontwikkeling heeft niets te maken met het opkomen voor een onrealistische verantwoordelijkheid van overheden die alle sociale voorzieningen wel zullen waarborgen en volledig instaan voor het welzijn van de burgers. Het heeft evenmin iets te maken met een onbeperkte en ongecontroleerde rol van markten en commerciële belangen.
5. Welzijn vereist dat alle mensenrechten en de democratie, waar ook ter wereld, worden gerespecteerd. Zonder vrijheid van meningsuiting en het recht van vrije vereniging en vergadering, zonder persvrijheid, zonder toegang tot de sociale media, zonder gelijke rechten voor seksuele minderheden, zonder gelijke rechten voor mannen en vrouwen en zonder bescherming van kinderen die misbruikt of mishandeld worden is het welzijn van de mensen onbereikbaar. De heer Putters vroeg in dit verband aandacht voor het goede werk van de VN independent review group (iERG) die belangrijke uitspraken doet over de versterking van de positie van vrouwen en kinderen. «Het vraagstuk van de verbetering van de leefomstandigheden van vrouwen en kinderen moet de IPU tot nadenken stemmen en tot acties brengen, die de steun van onze parlementen verdienen».

Al concluderend merkte de heer Putters op dat extreme vormen van het kapitalisme, in zijn voortdurende hang naar onbeperkte groei, inderdaad negatieve gevolgen heeft gehad op ons milieu en op de verdeling van de welvaart in de wereld. «Maar, deze conclusie dient ook te gelden voor het socialisme in zijn extreme vorm. Het heeft dan ook geen enkele zin om landen of delen van de wereld te veroordelen op grond van hun vijandige gezindheid jegens het kapitalisme of wegens hun socialistische onderdrukking. Het heeft ook geen enkele zin om collega-parlementariërs en hun landen aan te vallen, immers ons gemeenschappelijk belang is gelegen in een open dialoog, in het zoeken naar samenwerking en in het voorkomen van misbruik van oude doctrines».

«Nederland, zo voegde de heer Putters toe, dringt sterk aan op deze open dialoog en zal die blijven zoeken met respect voor ieders waarden en culturen, daarbij staande voor haar eigen overtuigingen. In de visie van de Nederlandse delegatie is het de hoogste tijd om meer en meer publiek-private samenwerkingsvormen te scheppen op het gebied van handel en ontwikkeling, terwijl we elkaar daarbij helpen bij en houden aan het bereiken van de millenniumdoelstellingen, bij het versterken van de democratie door de mensenrechten te aanvaarden en door de rechten van minderheden, van de vrije pers en van de menigsvrijheid in het algemeen te waarborgen. Dat zal ons allen ten goede komen bij het veranderen van ons paradigma van de onbegrensde groei naar dat van verantwoordelijk burgerschap en welzijn voor ons allen». Afsluitend merkte de heer Putters op dat het de verantwoordelijkheid van parlementariërs is hun regeringen aan te zetten tot het realiseren van deze veranderingen. «Verandering begint met het inzicht in de rol die wij in dat proces hebben. Wij vertegenwoordigen de burgers. Wij nemen niet de verantwoordelijkheid van burgers voor hun eigen van welzijn over, maar wij steunen hen in het delen van verantwoordelijkheid voor een duurzame samenleving met betrokken en mondige mensen».

Het debat over dit thema is afgesloten met de presentatie en aanvaarding van het zgn. «Quito Communiqué».

Op haar laatste vergaderdag heeft de plenaire vergadering ingestemd met de voorstellen uit de Standing Committees voor de tijdens de 130e IPU vergadering in Baku, Azerbeidzjan in april 2014 te behandelen onderwerpen. Deze luiden als volgt:

- 1) First Standing Committee on Peace and International Security:
Towards a nuclear-weapon-free world: the contributions of parliaments;

- 2) Second Standing Committee on Sustainable Development, Finance and Trade: *Towards risk-resilient development; Taking into account demographic trends and natural constraints;*
- 3) Third Standing Committee on Democracy and Human Rights: *The role of parliaments in protecting the rights of children, in particular unaccompanied migrant children, and in preventing their exploitation in situations of war and conflict.*

Vergaderingen van de Standing Committees

De First Standing Committee (Peace and International Security) heeft zich op 24, 25 en 26 maart gebogen over bespreking van een concept-rapport over het thema «enforcing the responsibility to protect: the role of parliaments in safeguarding civilians» lives» en over een concept-resolutie, beide opgesteld door rapporteurs uit Zuid-Afrika en Frankrijk. Namens de Nederlandse delegatie heeft de heer **Franken** aan de discussies in deze commissie deelgenomen. Ter inleiding van zijn bijdrage heeft de heer Franken gewezen op het feit dat het interveniëren in een land dat de levens van zijn burgers niet beschermt een heikele en gevaarlijke aangelegenheid is. Het gaat immers om het maken van een inbreuk op de soevereiniteit van dat land. Daar moeten heel goede en duidelijke redenen voor zijn en de manier waarop zal worden geïnterveneerd dient tevoren nauwkeurig te worden omschreven. De discussie heeft dan ook, zo voegde spreker toe, betrekking op twee aspecten: 1. een duidelijke definitie van het begrip «Responsibility to protect» en 2. overeenstemming over de noodzakelijke voorwaarden inzake de vraag wanneer, waar en hoe die verantwoordelijkheid te gebruiken. Naar de mening van de heer Franken bood de doorwrochte tekst van de ontwerp-resolutie en van het ontwerp-rapport een goede basis voor een debat en voor interessante conclusies, gebaseerd op de desbetreffende VN-resoluties en op de besluiten van de Vrede- en Veiligheidsraad van de Afrikaanse Unie op dit punt.

Sprekend over de definitie van het begrip «Responsibility to Protect (R2P) stelde de heer Franken dat het daarbij moet gaan om het stoppen en voorkomen van het verder voortduren van systematische marteling en moord, dan wel van het plegen van deze verschrikkelijke misdrijven op grote schaal. Bij buitenlandse interventies gaat het om het smoren van een conflict in een bepaald land uitsluitend met het doel om de slachting van burgers, zoals gebeurt bij misdaden tegen de menselijkheid, oorlogsmisdrijven, genocide en etnische zuivering, te stoppen of te voorkomen. Dat betekent dat er dus geen sprake kan zijn van het oplossen van een omvattend probleem of van het herstellen of veranderen van het bewind in het desbetreffende land. De interventie is dus een uiterste middel om het op grote schaal martelen en vermoorden van mensen te doen stoppen. De heer Franken merkte op dat duidelijk is dat hij met deze uitspraken dus een beperkte benadering kiest van het begrip R2P.

Daarmee is overigens niet gezegd, zo voegde hij toe, dat andere fundamentele mensenrechten, niet belangrijk zijn. Voor het handhaven van die rechten zijn echter andere, diplomatieke of economische sancties meer geëigend.

De tweede vraag die moet worden beantwoord luidt wanneer, waar en hoe het is toegestaan de taak van een regering over te nemen teneinde de veiligheid van burgers te waarborgen. De voorwaarden daarvoor zijn:

- andere middelen om tot een vreedzame oplossing te komen hebben niets opgeleverd (R2P is een uiterste middel);
- de acties moeten worden gesantioneerd door de VN Veiligheidsraad;
- de acties moeten proportioneel zijn (zo weinig mogelijk geweld) en zij moeten een redelijke kans van slagen hebben;

Deze voorwaarden worden vrij algemeen aanvaard. Maar in samenhang met de beperkte benadering van het begrip R2P is het concept van meer

praktische waarde en zal het in meer gevallen dan nu tot mogelijkheden leiden om het uitmoorden van burgers te voorkomen, zo stelde de heer Franken.

Sprekende over de rol van parlementen, naast het maken van een noodzakelijk wetgevingsprogramma, meende de heer Franken dat deze uit de volgende onderdelen zou moeten bestaan:

- het goedkeuren van besluiten van de regering inzake een actie of acties op basis van R2P;
- het nauwlettend volgen van de actie(s);
- het instaan voor de vervolging van daders door het Internationale Strafhof (ICC); De heer Franken riep in dit verband alle landen van de IPU op om het verdrag dat de rechtsbasis legt onder het ICC en dat een onafhankelijke procedure waarborgt, te ondertekenen;
- het instaan voor de positie van vluchtelingen: zij dienen niet te worden gezien als misdadigers, maar als slachtoffers van hun falende regeringen;
- het meewerken aan het bereiken van een reconstructiefase waarin een stabiele staat met een democratische regering die «rule of law» na-leeft kan worden hersteld.

De door de heer Franken gedane oproep ter versterking van de positie van het ICC is door de commissie overgenomen en na aanvaarding door de plenaire vergadering van de IPU opgenomen in de resolutie over dit onderwerp.

In de Second Standing Committee (Sustainable Development, Finance and Trade) heeft mevrouw **Huijbregts-Schiedon** deelgenomen aan enkele debatten over het hervormen van de financiële sector en over duurzame groei. Zij heeft in de bijeenkomsten aandacht gevraagd voor het naleven van de WTO-afspraken (zoals de inzet voor de ministeriële conferentie in Indonesië in december 2013) en voor de verbinding van handel en ontwikkeling, zoals door de heer Putters bepleit in zijn inbreng tijdens het «general debate». De door deze commissie gepresenteerde en door de plenaire assemblee aanvaarde resolutie kan worden gevonden op de website van de IPU.

De Third Standig Committee heeft zich in Quito gebogen over het gebruik van de media, inclusief de social media met het doel om de betrokkenheid van de burger bij de democratie te vergroten.

De discussie over dit onderwerp werd voorafgegaan door de presentatie van een mede onder de vlag van de IPU uitgebrachte leidraad getiteld «Social Media Guidelines for Parliaments». In deze uitgave worden op grond van ervaringen van parlementen in het gebruik van de media, in het bijzonder de social media, adviezen ontwikkeld waarmee parlementen en parlementariërs op een effectievere en meer efficiënte manier gebruik kunnen maken van de nieuwe media. Deze adviezen en aanbevelingen staan alle in het teken van de versterking van de democratie en van de rol van het parlement in de democratie.

Aan de discussie over het genoemde thema is deelgenomen door mevrouw **Wolbert**, die de IPU complimenteerde met het uitbrengen van de zeer informatieve «guidelines» op het terrein van de social media. Zij wees er in dat verband op dat de vrijheid van meningsuiting in Nederland een lange traditie kent en dat die traditie zich onverminderd voortzet in het tijdperk van de nieuwe media.

De Nederlandse delegatie is zich evenals andere delegaties bewust van de mogelijkheden die de nieuwe media, in het bijzonder de social media bieden om democratische processen in onze samenlevingen te verbeteren, zo vervolgde mevrouw Wolbert. Zij verlagen drempels in de informatiestromen, maken het gemakkelijker zaken te organiseren en vereenvoudigen het gebruik van de democratische rechten die iedereen heeft. Voor één aspect vroeg mevrouw Wolbert de aandacht van de

commissie. De ervaring leert dat voor mensen die, om welke reden dan ook, niet geïnteresseerd zijn in politiek of in democratische processen, het bestaan van sociale media alleen niet voldoende is om betrokken te raken bij politiek en democratie. Daarvoor is nodig dat mensen in het dagelijkse leven contacten hebben die die interesse bij hen opwekken. De sociale media kunnen daarna een rol spelen in het verstevigen van die contacten. Het is dus zaak de kansen die de nieuwe media bieden te grijpen maar tegelijkertijd een benadering te kiezen die niet beperkt blijft tot de «on line» mogelijkheden. Mevrouw Wolbert zei die benadering graag de «face tot facebook» benadering te willen noemen. De door haar bepleite balans tussen «off line» en «online» vormen van democratie werd opgenomen in de door de commissie gepresenteerde en later aanvaarde resolutie.

Committee on Middle East Questions

Als plaatsvervangend lid van de Committee on Middle East Questions heeft de heer **Franken** deelgenomen aan een overleg van deze commissie met de Palestijnse delegatie. Het voornemen om de Quito-bijeenkomst te gebruiken voor een gezamenlijke ontmoeting met de Palestijnse en de Israëliëse delegaties kon door afwezigheid van de Israëliëse delegatie geen doorgang vinden. Het gesprek met de Palestijnse delegatie was constructief en had mede ten doel om de contouren van een bezoek van een delegatie uit de commissie aan de Palestijnse gebieden en aan Israël, dat is voorzien in het najaar van 2013, nader af te spreken.

Meeting of Young Parliamentarians

In aansluiting op zijn activiteiten in Quebec in het kader van het initiatief om te komen tot de oprichting van een groep van jonge parlementariërs binnen de IPU (zie Kamerstuk 29 679 Q/ nr.17, blz 6) heeft de heer **Dijkhoff** in Quito opnieuw leiding gegeven aan een vergadering van deze groep, een vergadering waaraan door 60 jongere parlementariërs werd deelgenomen.

Deze vergadering aanvaardde unaniem een voorstel om te komen tot de oprichting van een Forum voor Jonge Parlementariërs, welk voorstel ter goedkeuring werd doorgezonden aan de Executieve Committee, het dagelijks bestuur van de IPU. De vergadering besloot voorts in unanimité de heer Dijkhoff tot haar vaste voorzitter te benoemen. De groep heeft in Quito haar doelstellingen, die in lijn liggen met die van de IPU als geheel, als volgt geformuleerd:

- het versterken van de democratie door de participatie van jongeren in parlementen;
- het verbreden van de diversiteit in delegaties door een betere leeftijdsspreiding;
- het behandelen van onderwerpen die jongeren aangaan en van wereldwijd belang zijn;
- het instaan voor een betere uitvoering en nakoming van resoluties van de IPU, in het bijzonder die met betrekking tot de participatie van jeugd in het democratisch proces (zie 122e Assembly, Bangkok, maart 2010

Namens het Forum heeft de heer Dijkhoff de General Assembly toesproken en de plannen toegelicht. Ook heeft hij daarbij gesproken over enkele voor jongeren prangende thema's, zoals mondiale jeugdwerkloosheid. Tijdens de oktobervergadering in Genève (7-9 oktober 2013) zal de plenaire vergadering van de IPU een besluit nemen over de status van het Forum voor Jonge Parlementariërs.

Governing Council

Tijdens een tweetal vergaderingen van de Governing Council zijn voorstellen aanvaard die tot doel hebben het functioneren van de Standing Committees te verbeteren. Terwijl deze commissies geacht worden in de toekomst ten minste één resolutie per jaar te ontwerpen en ter goedkeuring voor te leggen aan de plenaire vergadering, zal vanaf de najaarsvergadering in 2013 in Genève een roulatiesysteem gelden op basis waarvan steeds twee Standing Committees een resolutie opstellen in de voorjaarsvergadering; de derde vaste commissie kan tijdens deze sessie discussies, hoorzittingen, expertmeetings etc. houden over een zelf gekozen thema of onderwerp. In de najaarsvergadering zijn de twee commissies die in het voorjaar een resolutie opstelden vervolgens in de gelegenheid tot het organiseren van debatten, hoorzittingen etc, terwijl in die sessie de Standing Committee die deze activiteiten in de voorjaarsbijeenkomst ontplooid geacht wordt een resolutie voor te bereiden. De Governing Council besloot voorts de reeds bestaande Committee on United Nations Affairs de status van vierde Standing Committee te geven. Om de communicatie en het overleg over werkzaamheden te verbeteren en te vergemakkelijken besloot de Governing Council voorts de werkplannen en de agenda's van de Standing Committees in het vervolg op de website van de IPU te plaatsen, terwijl daarnaast de inbrengen vanuit de leden-parlementen in het kader van de voorbereiding van resoluties eveneens op die website zullen worden opgenomen.

Een vast agendapunt van de vergaderingen van de Governing Council wordt gevormd door de behandeling van ontwerp-resoluties die worden voorbereid door de Committee on Human Rights of Parliamentarians. Deze in 1976 ingestelde commissie buigt zich over de bij haar aanhangig gemaakte schendingen van mensenrechten van parlementariërs, die zich in tal van verschijningsvormen voordoen: intimidatie, bedreiging, het zonder wettelijke grond ontnemen van de parlementaire zetel, schending van de parlementaire immuniteit, vrijheidsbeneming zonder enige vorm van proces, kidnapping, marteling, verdwijning, ontvoering, moord. De commissie, die zich niet met de algemene situatie met betrekking tot mensenrechten in landen mag bezighouden, heeft de bevoegdheid ter plaatse onderzoek in te stellen en vermeende daders van schendingen te horen en te ondervragen. Doorgaans doet zij haar werk achter gesloten deuren. De rapportage vindt in het openbaar plaats. Tijdens de vergadering in Quito bracht de commissie 147 gevallen van mensenrechtenschendingen van parlementariërs in 24 landen ter tafel en legde zij de Governing Council ten aanzien van 87 gevallen een resolutie ter goedkeuring voor.

Overige activiteiten

Mevrouw **Wolbert** heeft op 24 maart deelgenomen aan een door Unicef en IPU gezamenlijk georganiseerd bezoek aan een aantal voorzieningen voor mensen – vooral kinderen – met een handicap. Tijdens deze bezoeken werd o.a. getoond hoe de Ecuadoriaanse overheid de voorzieningen voor deze mensen organiseert en hen daarbij ook zelf betreft, bijvoorbeeld door hen mede in te zetten in organisaties voor arbeidsbemiddeling voor mensen met een lichamelijke handicap. Een filmverslag van dit bezoek werd tijdens de sluitingsceremonie van plenaire Assembly vertoond.

Op 25 maart heeft de delegatie een gesprek gevoerd met de IPU-delegatie uit Servië. Deze delegatie toonde zich vooral geïnteresseerd in het Nederlandse standpunt inzake de Europese integratie en de rol van de parlementen in dat proces. De Servische delegatie stelde de Nederlandse

delegatie op de hoogte van de vorderingen die Servië maakt bij het hervormen van zijn financiën, de mensenrechten en de rechterlijke macht.

Op 26 maart voerden de leden **Putters en Wolbert** een gesprek met mevr. Sue Mbaya, senior policy advisor Maternal, Newborn and Child Health bij de IPU over het IPU-programma voor kinderen. De IPU geeft, in het licht van de millenniumdoelstellingen 4 en 5, vooral steun aan parlementen bij de aanpak van gezondheidsachterstanden van kinderen en bij de aanpak van misbruik van en geweld tegen kinderen. De jaarlijkse rapporten daarover worden aan de parlementen toegezonden. Beide leden zegden toe te zullen bezien of en op welke wijze die rapportages in hun Kamers aan de orde gesteld zouden kunnen worden. Mevrouw Mbaya deelde mee dat tijdens de najaarsvergadering in Genève aan deze onderwerpen opnieuw aandacht zal worden gegeven.

Op dinsdag 26 maart heeft de delegatie, begeleid door de honorair Consul-Generaal in Quito, de heer K. P. Coors, een werkbezoek gebracht aan een Nederlandse bloemenkwekerij buiten de stad Quito. Zij kon zich tijdens dit bezoek op de hoogte stellen van de werkomstandigheden van de Ecuadoriaanse werknemers van het bedrijf en van de perspectieven voor de Nederlandse handel en ontwikkeling op het terrein van de bloementeel. Aan het slot van de dag was de delegatie in de gelegenheid in de informele sfeer te spreken met circa 30 in Ecuador gevestigde Nederlanders.

De voorzitter van de delegatie,
Putters

De griffier van de delegatie,
Nieuwenhuizen